

Voordat het beeld komt

Lamia Kocaman

De achterkant van een billboard dat nog op zijn doek wacht: zo prikkelt de zuidgevel van Frame de nieuwsgierigheid. Het gebouw profileert zich als het toekomstige icoon van het Brussels Mediapark. In dit nieuw medialandschap rond de Reyerslaan zullen de regionale zender BX1, andere mediabedrijven en creatieve werkplekken samenkomen. De volledige site, waaronder ook de hoofdkantoren van de RTBF en de VRT, zal herontwikkeld worden tot een gemengde stadswijk met woningen, ruimte voor mediabedrijven, buurtvoorzieningen (zoals winkels, een school en een crèche) en een park. Frame is een trailer voor het hele project.

Binnen is Frame één groot architecturaal blanco canvas. Op de vijf verdiepingen is het plan volledig open. Er zijn geen dragende binnenmuren of kolommen. Gebruikers kunnen zelf beslissen waar muren, studio's, redacties of kantoren verschijnen. Voor architectuurstudenten klinkt dit als een droomopdracht: ontwerp een zo flexibel mogelijk gebouw. Een soort structureel mikadospel: hoe maak je een gebouw leeg, zonder dat het instort? In Frame hangen betonnen vloerplaten aan het antenneachtige stalen exoskelet. Dat uitwendige skelet draagt niet alleen het gebouw, maar fungeert ook als zonnewering. De gevel is namelijk bekleed met netten die hittebestendig zijn, materialen die eerder in de agrarische sector gebruikt worden. Alle technieken, zoals stalen ventilatiekokers, zijn naar buiten verbannen en geven de gevel een koele, industriële uitstraling.

De architecten, BAUKUNST en Bruther, hebben met de kleinste details vooruitgedacht. Het interieur werkt met een modulair systeem. Stopcontacten zijn strategisch geplaatst en verlichtingssystemen zijn flexibel bedacht

waarbij bureauruimtes gemakkelijk kunnen worden ingedeeld of aangepast.

Dit is zonder twijfel een totaalproject met technisch knap uitgewerkte architectuur. Toch roept het project de vraag op of het waardeoordeel al kan komen voor het gebouw in gebruik gaat. Dan start de echte test: hoe hard kunnen verschillende gebruikers dit strakgrijze hightechgebouw inkleuren? Momenteel lijkt het vanzelfsprekend dat de site als kantoorgebouw zal functioneren. Het succes ervan wordt al snel in kapitalistische waarden gemeten, bijvoorbeeld aan de snelheid waarmee kantoren verkocht raken. Op korte termijn kun je kijken naar hoe de eerste gebruikers het gebouw ervaren, maar op lange termijn moet het concept zich nog bewijzen tegenover een verscheidenheid aan gebruikers. Zal dat blanco canvas dan bijvoorbeeld ook als een kwaliteit worden gezien? Leeg lijkt Frame nog op een klassiek doorsnee hedendaags project: rationeel, strak en misschien té klinisch.

Een andere vraag is hoe het gebouw zich op de rest van de toekomstige infrastructuur zal enten. De inkomhal, een toekomstige horecazaak, is dubbelhoog en voelt uitnodigend aan door de lichte structuur, maar de omliggende buitenruimte straalt niet diezelfde openheid uit. Er ligt nog een kans om de buitenruimtes rond het gebouw ook sterker in het ontwerp te betrekken, zodat ze beter kunnen aansluiten op de stedelijke context. Nu voelt het aan alsof het gebouw overal had kunnen staan, misschien wel onvermijdelijk gezien de aard van de opdracht. Het is nog afwachten of het ook werkelijk zal uitgroeien tot een icoon zoals de VRT-toren binnen het toekomstig mediapark. Met andere woorden: het billboard is nog leeg. Het is wachten op de posters!